

دنبال صلح باشند. پاپ فرانسیس همچنین دعا کرد این عید پاک، مناسبتی برای آزادی «آسرای جنگ و زندانیان سیاسی» باشد. او در همین سخنرانی به دغدغه‌های دیگرش نیز درباره دنیای سیاسی پرداخت و از همه رهبران جهان خواست، تسلیم «منطق ترس» نشوند؛ منطقی که تنها به «انزوا از دیگران» منجر می‌شود. چندی پیش، در اولین سخنرانی پس از بازگشت از بیمارستان، دوباره به موضوع جنگ غزه پرداخت و خواستار «توقف فوری سلاح‌ها» و «شجاعت ادامه گفت‌وگو» شد. درباره مصاحبه‌ای درباره جنگ اوکراین، گفته بود قوی‌ترین فرد کسی است که به مردم فکر کند و شجاعت «برچم سفید» را داشته باشد و تصریح کرده بود: «کلمه مذاکره، کلمه شجاعانه‌ای است.» حرکت ارمنستان و آذربایجان به سمت صلح را ستود. درباره تنش‌های بین ایران و ایالات متحده نیز موضع داشت و طرفین را به خویشتن‌داری دعوت می‌کرد. نسبت به وقوع جنگ هسته‌ای هشدار می‌داد: خواهان پایان جنگ در یمن بود و وقتی آمریکا در دوره ترامپ، «سلاح عظیم انفجار هوایی جی‌بی‌یو-۴۳/بی» معروف به مادر بمب‌ها در افغانستان انداخت، ابراز تأسف کرد و گفت دلش را به درد آورده است.

شاید رسمی‌ترین موضع سیاسی او، در جایگاه حاکم واتیکان بود، وقتی در همان سال آغازین، موجودیت کشور فلسطین را به رسمیت شناخت. بیت‌المقدس را محل تلاقی سه دین توحیدی می‌خواند و خواهان دو کشور مستقل اسرائیل و فلسطین برای برقراری صلح بود. تصمیم او برای به‌رسمیت‌شناختن فلسطین البته با واکنش منفی از سوی وزیر خارجه اسرائیل مواجه شد، اما این تنها مقامی نبود که در دوران پاپ فرانسیس، لب به انتقاد صریح از واتیکان می‌گشود. بسیاری از سیاستمداران، مشخصاً سیاستمداران راست‌گرا و به‌خصوص در ایالات متحده، در دوران او، تابوی نقد و مخالفت با پاپ را کنار گذاشتند و موضع‌گیری‌های اجتماعی و سیاسی او را مذمت می‌کردند.

از جمله موضوعات اختلاف آنان با پاپ، مسئله مهاجران بود. پاپ مواضع متعددی در حمایت از مهاجران گرفت، از جمله اینکه می‌گفت: «مهاجران، تهدیدی نیستند که باید از آن‌ها ترسید. برادران و خواهرانی‌اند که باید به آن‌ها خوش‌آمد گفت.» او حفظ کرامت پناهجویان را واجب می‌خواند. سال ۲۰۲۱ از همه کشورهای اروپایی خواست، مسئولیت مشترک خود را در پذیرش مهاجران و کمک به آن‌ها بپذیرند و «در قلب‌های» خود را به روی مهاجران بگشایند. او گفت در سفر به قبرس و یونان توانسته «انسانیت زخم‌خورده» مهاجران را درک کند.

مسائل هویتی و سبک زندگی

غافلگیرکننده بود وقتی بالاترین مقام کلیسای کاتولیک در مواجهه با مسائلی مثل همجنس‌گرایی، طلاق، تراجنسیتی‌ها و مسائل مشابه در حوزه‌های هویت و سبک زندگی، مواضعی متفاوت با مواضع مرسوم مذهبی‌های سنتی اتخاذ کرد. همان سال اول صدارتش در مواجهه با سوالی مربوط به کشیش‌های همجنس‌گرا، چنین گفت: «اگر خدا را می‌پذیرند و حُسن‌نیت دارند، من که هستم که قضاوت‌شان کنم؟ نباید آن‌ها را به حاشیه راند. مشکل این گرایش نیست... آن‌ها برادران ما

هستند.» یک سال بعد درباره خانواده‌هایی که با فرزندان دگرباش مواجه‌اند گفت: «باید راهی پیدا کنیم به آن پدر یا آن مادر کمک کنیم، در کنار پسر یا دخترش بایستد.» در ناپل ایتالیا، دیداری با ۹۰ زندانی داشت و در میان آن‌ها، ۱۰ زندانی از بندی بودند که همجنس‌گرایان، ترنس‌ها و مبتلایان به ایدز در آن‌جا جدا نگهداری می‌شدند. در کتابی به نام «امید: زندگی‌نامه خودنوشت» که به عنوان پاپ منتشر کرد، مواضع این‌چنینی خود را تبیین می‌کند: «همه به کلیسا دعوت‌اند، شامل آن‌هایی که طلاق گرفته‌اند، آن‌هایی که همجنس‌گرا هستند، آن‌هایی که تراجنسیتی هستند.» پاپ فرانسیس می‌افزاید از نظر او، این‌گروه باید مثل دیگر مؤمنان بتوانند به مراسم مقدس راه داشته باشند، غسل تعمید شوند و به عنوان پدرخوانده و مادرخوانده مراسم مذهبی یا شاهد ازدواج حاضر شوند: «هیچ حکم و قانون شرعی این‌ها را ممنوع نمی‌کند.» او جرم‌انگاری همجنس‌گرایی را مزمّت می‌کند: «[همجنس‌گرایی] جرم نیست، حقیقتی انسانی است و کلیسا و مسیحیان نمی‌توانند در مقابل این بی‌عدالتی مجرمانه بی‌تفاوت باشند و نمی‌توانند واکنشی بدون عزم و جدیت نشان دهند.» او در توصیف کلی همجنس‌گرایان تصریح می‌کند: «خدا ی پدر آن‌ها را با همان عشق بدون شرط دوست دارد، همان‌گونه که هستند دوستانش دارد و همراه آن‌هاست، همان‌گونه که همراه همه ماست: نزدیک، بخشاینده و ملایم.»

او البته در بسیاری مسائل در این حوزه‌ها، به مواضع پیشین کلیسا وفادار ماند، هرچند با تبصره‌هایی. در اشاره به بحث ازدواج همجنس‌گرایان، تأکید داشت نهاد ازدواج نباید بازتعریف شود؛ هرچند از سوی دیگر، در مواجهه با شکل متفاوت زندگی مشترک همجنس‌گرایان که نامی متفاوت با ازدواج دارد، اعلام کرد کشیش‌ها می‌توانند، چنین وصلت‌هایی را متبرک کنند. می‌گفت: «گناهان جنسی، معمولاً اعتراضات بلندتری از سوی برخی برمی‌انگیزند؛ اما این‌ها جدی‌ترین گناهان نیستند. گناهان انسانی‌اند، گناهان جسمی؛ اما جدی‌ترین‌ها نیستند. برعکس، جدی‌ترین گناهان، گناهانی‌اند که «فرشته‌گونگی» بیشتری دارند و خودشان را در پوششی دیگر مخفی می‌کنند: غرور، نفرت، کذب، تقلب، سوءاستفاده از قدرت.» تصریح می‌کرد: «عجیب است که هیچ کس اعتراضی نمی‌کند، وقتی کارآفرینی که از آدم‌ها سوءاستفاده می‌کند، دعا و برکت کلیسا را دریافت می‌کند، در حالی که این کار او گناهی بزرگ است، یا درباره کسی که خانه مشترک ما را آلوده می‌کند؛ در حالی که اگر پاپ به زنی مطلقه یا یک همجنس‌گرا دعا و برکت بدهد، جنجالی عمومی در می‌گیرد.» پاپ فرانسیس می‌افزاید: «مخالفت با ذهن‌باز در میان پدران روحانی، اغلب این یک‌بام‌ودوهوایی‌ها را آشکار می‌کند.» در عین حال پدیده «رحم اجاره‌ای» را مذموم می‌شمرد و آن را استثمار و «آسیبی جدی به کرامت زن و فرزند» می‌دانست.

کودک‌آزاری کشش‌ها، ننگی که پاک نشد

اگر آن‌طور که هواداران پاپ تازه‌درگذشته می‌گویند، او را منادی اصلاح کلیسا بدانیم، بزرگ‌ترین ناکامی او، در رسیدگی به بحران آزار جنسی کودکان از سوی برخی کشیش‌ها در نقاط مختلف جهان بود. این پرونده که در دهه‌های

گذشته در سراسر جهان برای بررسی این موضوع و شنیدن شهادت قربانیان و تغییر قوانین به شکلی که پرونده‌ها در این باره را از دادگاه‌های داخلی کلیسا در اختیار دادگاه‌های عادی قرار می‌داد، از جمله دیگر اقدامات او در این زمینه بود؛ اما جرم‌انگاری صریح در قوانین کلیسا نیز باعث توقف این بحران نشد و گزارش‌های بسیاری منتشر شد که کشیش‌ها از گزارش پرونده‌های این‌چنینی و رسیدگی به آن‌ها سر باز می‌زنند. منتقدان البته اذعان می‌کنند که پاپ فرانسیس بیش از اسلاف خود در این زمینه به فعالیت پرداخت اما در نهایت، نه‌تنها موفق نبود بلکه به اعتقاد برخی، از پذیرفتن اینکه بحران کودک‌آزاری در کلیسا، نظام‌مند و نهادی است، خودداری کرد.

سه شنبه ۲ اردیبهشت ۱۴۰۴
سال چهارم، شماره ۷۶۷
www.hammihanonline.ir

اخیر افشا و علنی شده، میراثی بود که از دوره‌های قبل روی میز واتیکان مانده بود؛ زمانی که طبق افشاگری‌ها مشخص شده بود، واتیکان پس از خیردارشدن از این جرائم، به جای برخورد، مجازات و برکناری، به مخفی‌کاری در این باره پرداخته و صرفاً محل مأموریت این کشیش‌ها را تغییر می‌داده است. زمانی که او واتیکان را از سلفش، بندیکت شانزدهم تحویل گرفت، اوج رسوایی این پدیده در سطح جهان بود و شاید از جمله دلایلی که بندیکت، بعد از قرن‌ها، اولین پاپی شد که به جای مرگ، با استعفا سمتش را ترک می‌کند. پاپ فرانسیس اسقف‌هایی را که متهم به سوءاستفاده جنسی از کودکان بودند، خلع لباس کرد اما توانست تحولی جدی در ریشه‌کنی این معضل کلیسا ایجاد کند یا تصویر کلیسا را در این تندور مک‌کریک، یکی از متهمان شناخته‌شده این قبیل پرونده‌ها را در کلیسای خود منصب داده و اتهامات او را نادیده گرفته است؛ هرچند، کمی بعد دادگاهی در واتیکان با اعلام پایان تحقیقات مک‌کریک را گناهکار خواند و او را خلع لباس کرد. گزارشی که واتیکان بعدها در این باره منتشر کرد، خطای کلیسا در این زمینه را پذیرفت اما بیشتر تقصیر را به گردن پاپ ژان پل دوم انداخت. پاپ فرانسیس پنلی بین‌المللی هم برای رسیدگی به این موضوع تشکیل داد اما این کمیسیون نیز به نوبه خود برای کلیسا جنجال آفرین شد و اعضایش یکی پس از دیگری با استعفا یا برکناری از آن رفتند. در سفری به شیلی، او از اسقفی متهم در این زمینه دفاع کرد و خواستار اثبات جرم او شد؛ هرچند بعدتر اذعان کرد در این زمینه مرتکب «اشتباهاتی بزرگ» شده است و با فراخواندن همه اسقف‌های شیلی، استعفايشان را در واتیکان تحویل گرفت. نشستنی با حضور ۱۱۴ اسقف از سراسر جهان برای بررسی این موضوع و شنیدن شهادت قربانیان و تغییر قوانین به شکلی که پرونده‌ها در این باره را از دادگاه‌های داخلی کلیسا در اختیار دادگاه‌های عادی قرار می‌داد، از جمله دیگر اقدامات او در این زمینه بود؛ اما جرم‌انگاری صریح در قوانین کلیسا نیز باعث توقف این بحران نشد و گزارش‌های بسیاری منتشر شد که کشیش‌ها از گزارش پرونده‌های این‌چنینی و رسیدگی به آن‌ها سر باز می‌زنند. منتقدان البته اذعان می‌کنند که پاپ فرانسیس بیش از اسلاف خود در این زمینه به فعالیت پرداخت اما در نهایت، نه‌تنها موفق نبود بلکه به اعتقاد برخی، از پذیرفتن اینکه بحران کودک‌آزاری در کلیسا، نظام‌مند و نهادی است، خودداری کرد.

ادامه راه یا بازگشت؟

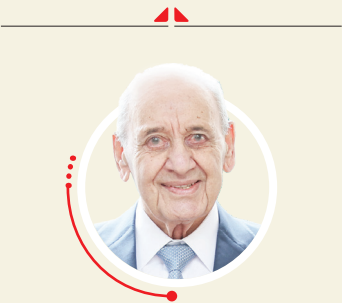
سوالاتی که حالا پیش روی واتیکان است این است: آیا این نهاد برجسته مذهبی، مسیر پاپ فرانسیس را ادامه می‌دهد و بلکه نقایص آن را رفع می‌کند، یا این را فرصتی برای عبور از دوران تحول‌خواهی و بازگشت به محافظه‌کاری اسلاف او می‌بیند؟ گمانه‌زنی‌ها در این باره، خود مسئله جداگانه‌ای است، اما حتی اگر کلیسا سکان را دوباره به سمت گذشته بچرخاند، تاریخ ۱۲ سال گذشته تغییر نخواهد کرد؛ تاریخ صدارت پاپ فرانسیس، مردی که در چند سال دوران صدارت او، چیزهایی تغییر کرد که چندین قرن تغییرناپذیر انگاشته می‌شد.

سیاستمداران

رئیس شاپاک علیه نتانیاھو

رئیس شاپاک اعلام کرد برکناری وی به دلیل ملاحظات شخصی نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بود. «رونن بار» رئیس شاپاک (شین‌بت) رژیم صهیونیستی به دیوان عالی این رژیم گفت: نمی‌دانم دلایلی که دولت مرا از سمت خود برکنار کرد چیست. برکناری من از ستمم به خاطر ملاحظات شخصی بنیامین نتانیاھو، نخست‌وزیر بود. وی گفت: نتانیاھو خواستار فعال‌سازی ابزارهایی برای جلوگیری از اعتراضات علیه خودش شد. نتانیاھو خواست بدون مدرک با من صحبت کند و من از ارائه نظری که مانع حضور او در برابر قضات شود، خودداری کردم. نتانیاھو از من خواست اطلاعاتی درباره فعالان شرکت‌کننده در اعتراضات ارائه دهم. بار فاش کرد که نتانیاھو از وی خواسته بود در صورت وقوع بحران قانون اساسی در اراضی اشغالی از وی اطاعت کند نه دیوان عالی. رونن بار همچنین در واکنش به اتهامات علیه وی درباره شکست هفت اکتبر گفت که هشدار ی نتانیاھو درباره وضعیت جنگی داده است.

محکومیت تجاوزات اخیر اسرائیل

رئیس پارلمان لبنان تأکید کرد تجاوزات روزهای اخیر رژیم صهیونیستی، نقض حاکمیت لبنان وقطعنامه‌های مشروعیت بین‌المللی است. «نبیه‌بری» رئیس پارلمان لبنان در یک تماس تلفنی با فرمانده ارتش درباره تحولات میدانی در جنوب و ادامه تجاوزات و نقض بندهای قطعنامه‌های ۱۷۰۱ شورای امنیت توسط رژیم صهیونیستی صحبت کرد. طبق گزارش النشره، نبیه‌بری تأکید کرد: اقدامات اسرائیل در روز گذشته و طی هفته‌های گذشته تلاشی آشکار برای مختل کردن تعهد جدی لبنان در اجرای شرایط آتش‌بس است؛ درحالی‌که اسرائیل همچنان به نقض حاکمیت لبنان و قوانین بین‌المللی ادامه می‌دهد. طی روزهای اخیر رژیم صهیونیستی همچنان به نقض حاکمیت لبنان ادامه داده و حملاتی را انجام داد که چندین شهید و مجروح بر جای گذاشت.

حمله یمن به اهداف اسرائیل

سخنگوی نیروهای مسلح یمن از حمله به اهداف حیاتی رژیم صهیونیستی و همچنین ناوهای هواییمابر آمریکایی در دریای سرخ و دریای عرب خبر داد. سرتیپ «یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن اعلام کرد: در واکنش به ادامه تجاوزات اسرائیل به مردم غزه و همچنین حملات اخیر آمریکا به یمن، از جمله حمله مرگبار به صنعا، یگان پهپادی نیروی هوایی یمن دو هدف اسرائیلی را مورد حمله قرار داد. نخستین هدف، یک تأسیسات حیاتی در منطقه عسقان اشغالی بوده که با پهپاد «یافا» هدف قرار گرفته شد و دومین عملیات علیه یک هدف نظامی در منطقه ام‌الرشراش (ایلات) در جنوب فلسطین اشغالی با پهپاد «صمد-۱» انجام شد. طبق گزارش شبکه المسیره، سخنگوی نیروهای مسلح همچنین از انجام دو عملیات دیگر علیه ناوهای آمریکایی در منطقه خبر داد. وی گفت: در اولین عملیات، ناوهواییمابر «یواس اس ترومن» و کشتی‌های همراه آن در شمال دریای سرخ با دو موشک کروز و دو پهپاد هدف قرار گرفتند. در عملیات دوم، ناو «یواس اس ونسون» به همراه واحدهای جنگی آن در دریای عرب با سه موشک کروز و چهار پهپاد مورد حمله قرار گرفتند.